

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Finska ponudila Moskvi obnovo pogajanj

Finska vlada ie še vedno pripravljena ugoditi sovjetskimi zahtevam, v kolikor so upravičene in v skladu s suverenostjo in neodvisnostjo finske republike — Junaška obramba male Finske vzbujala občudovanje vsega sveta

Moskva, 4. dec. br. Švedski poslanik v Moskvi, ki je prevzel tudi zastopstvo finskih interesov, je bil večer v komisariatu za zunanje zadeve, kjer se je sestal z Molotovom. Po zatrdanju tukajšnjih diplomatskih krogov mu je ob tej priložnosti Molotov izročil sovjetske odgovore na finske predloge za obnovo pogajanj, katerega vsebina pa zaenkrat še ni bila objavljena.

Zanimivo je, da komisariat za zunanje zadeve članom finskega poslanstva doselej še ni izstavil potnih listov za povratek na Finsko. Ker pa je medtem osebje sovjetskega poslanstva z nemškimi parnikom »Donau« že zapustilo Helsinko, je verjetno, da sedaj tudi finski diplomatski uradniki ne bodo zadržani v Moskvi.

Helsinki, 4. dec. s. (Reuter) Ponoči je objavila finska vlada komunikate, da se je preko švedskega poslanstva v Moskvi obrnila na rusko vlado z vprašanjem, ali je pripravljena razpravljati o taki mirni ureditvi spora s Finsko, da ne bi bili prizadeti neodvisnost in življenjski interesi Finske.

London, 4. decembra. AA. (Reuter) Na finskem poslanstvu pravijo, da stik med Finsko in sovjetsko vlado, do katerega je prišlo na posredovanje švedskega poslanika v Moskvi, v nobenem oziru ni treba razumeti kot neko pripravljenost Finske na kapitulacijo. Finska vlada je samo ponudila sovjetski vladi nadaljevanje pogajanj, ki so bila prekinjena s sovjetskim oboroženim nastopom, toda samo na podlagi popolne enakopravnosti. Finska ne zahteva ničesar drugega kot mirno rešitev, ki bi mogla zadovoljiti obe strani. Finska ne zahteva miru za vsako ceno, pripravljena pa je velikodušno odstopiti to, kar ne bi bilo na škodo njeni neodvisnosti in kar ne bi omogočilo sovjetski vladi, da bi vplivala na zunanjo in notranjo finsko politiko. Že zdaj je treba naglasiti, da finska vlada nikdar ne bo pristala na odstop Hangöja, kjer bi si sovjetska vlada želela urediti pomorsko oporišče. Hangö je važna točka za obrambo finske obale. Če bi Finska odstopila Hangö, bi to pomenilo stalno nevarnost za Finsko.

Na vprašanje, kakšen je položaj na bojišču, so uradni zastopniki Finske v Londonu izrazili zelo optimistično in pripomnili, da so finske čete v Kareliji v glavnem popolnoma ustavile prodiranje rdečih oddelkov.

Finski odgovor

na Rooseveltov apel

Washington, 4. dec. AA. (Havas) Finska vlada je na poziv predsednika Roosevelta finški in ruski vladi, naj ne bombardirata nezavarovanih mest, odgovorila, da popolnoma odobrava načela mednarodnega prava. Njene oborožene sile ne bodo bombardirale iz zraka civilnega prebivalstva ali neutrujenih mest, toda s pogojem, da se tudi nasprotnik točno drži teh obveznosti. Odgovor sovjetske vlade na Rooseveltovo poslanico še vedno ni prispel v Washington.

Amerika in Rusija

Washington, 4. decembra. s. (Associated Press). Po poročilih iz dobro poučenih virov ameriška vlada sicer proučuje možnost prekinitve odnosov s Sovjetsko Rusijo, vendar ni verjetno, da bi se za tak korak odločila. Zedinjene države bi imele od prekinitve lahko znatno škodo. Tako se n. pr. ne bi mogla udeležiti mirovne konference, kadar bi ta postala aktualna. Istotako bi izgubila možnost, da bi dobivala iz Rusije važne podatke, ki jih potrebujejo.

Manifestacije za Fince v Rimu

Rim, 4. dec. s. Današnji »Giornale d'Italia« opozarja, da se je sovjetska Rusija med abesonsko krizo zavzemala za male narode pred svetom Društva narodov. List pravi, da bo zanimivo opazovati, kakšno stališče bo pri bližnjem zasedanju Društva narodov Sovjetska Rusija zavzela glede Finske.

Pri današnjih velikih dijaških demonstracijah je 100 oboroženih mož policije in žandarmerije moralo ščititi sovjetsko poslanstvo.

Na Finsko je dospelo danes 10 italijanskih vojaških letal, ki jih je finska vlada pred nekaj časa naročila v Italiji.

Odnosi med Italijo in Nemčijo

London, 4. dec. z. Kot neposredno posledico napada na Finsko smatrajo naglo nazadovanje nemškega prestiža po vsem svetu. Povsod prevladuje prepričanje, da Rusija tega ne bi nikdar storila, če bi ji Nemčija ne krila hrbta. Vedno bolj očitno se kaže tudi napačna odločitve Nemčije in Italije, ki je daleč od tega, da bi tako politiko odobravala. »Sunday Dispatch« misli, da bi prišlo do odkritega konflikta med Italijo na eni ter Nemčijo in Rusijo na drugi strani, če bi Rusija skušala načeti besarabsko vprašanje in napasti Rumunijo. V zvezi s tem opozarja list tudi na veliko rezerviranost nemškega tiska in nemškega radia glede dogodkov na Finskem in politike Rusije. Ker se tiče Balkana, opozarja tako v Londonu kakor v Parizu na živahno delav-

nost italijanske diplomacije, ki je trdno odločena preprečiti vdor sovjetov na Balkan, ker bi bili s tem resno ogroženi italijanski interesi v tem delu Evrope.

Londonski listi smatrajo, da morata tudi Anglija in Francija še bolj poglobiti pakt s Turčijo in aktivnejše nastopiti v tem delu Evrope, da v naprej prekrizata morebitne nemško-ruske načrte.

Kaj pravi Shaw

Moskva, 4. dec. j. (Tass) Znani angleški pisatelj Bernard Shaw je dal glede na neki članek v angleškem listu »Daily Mail« kjer se obravnavajo najnovejši dogodki med Rusijo in Finsko, naslednjo izjavo: »Finska je bila po zaslugi svoje vlade v hudi zmoti. Finska bi morala pristati na sovjetske predloge glede teritorialnih zamenjav. Ne smela bi zavrniti sovjetskih zahtev, ki niso bile v nobenem nasprotju z njeno neodvisnostjo, marveč nasprotno ce-

lo v njenem interesu. Nobena sila ne more tolerirati take meje, s katere je mogoče otvoriti ogenj na mesto, kakršno je Leningrad. Zlasti kaj takega ne more trpeti, ako ve da jo država onkraj meje, dasi majhna in slabotna, ogroža po nalogu drugih močnejših držav Finska je najbrže ravnala s podporo Zedinjenih držav, ker je drugače neverjetno, da bi se bila tako vedla napram Sovjetski uniji. Ako želimo finški slučaj primerjati s poljskim, potem je treba ugotoviti, da je bil na Poljskem položaj čisto drugačen. Poljsko so zapeljale v vojno obljube in pogodbe, ki jih ni bilo mogoče realizirati. S Finsko je bilo popolnoma drugače. Tu ni šlo za to, da si vesela Sovjetska unija podvrže malo finsko državo, marveč je šlo zgolj za rusko željo, da si zajamči svojo varnost in zaradi tega je bilo od Finske absurdno, da ni pristala na ruske predloge o teritorialnih zamenjavah.

Molotov odklonil

Ne priznava sedanje finske vlade

Moskva, 4. dec. s. (Tas.) Komisar za zunanje zadeve Molotov je sprejel danes švedskega poslanika Winterja, ki mu je sporočil željo finske vlade, da začne nova pogajanja za sporazum s Sovjetsko Rusijo. Molotov je sporočil švedskemu poslaniku, da Sovjetska Rusija ne priznava sedanje finske vlade in zato tudi o začetku pogajanj s to vlado ne more biti niti govora.

Sovjetska poročila

Moskva, 4. decembra. AA. (DNB) Generalni štab sovjetske vojske za petrogradsko področje poroča: Včeraj so naše čete nadaljevale s prodiranjem. V smeri od Murranska smo podili pred seboj Fince, ki se umikajo. V smeri od Uhte, Rebolija, Porosozera in Petrozavodsk se je našim četam posrečilo priti čez močvirja, ki še vedno niso zamrznila. Čeprav je v teh krajih cestno omrežje zelo slabo razvito, so sovjetske čete vendar prišle 40 do 45 km čez mejo. Na karelski ozemlju so prodrele čez mejo 30 do 40 km. Zavezele so železniško postajo Mustamaeki in se približale postaji Ino.

Finci ne bodo napadali pač pa se bodo branili

Ukaz finskega vrhovnega poveljstva — Dosedaj so Finci odbili še vse napade sovjetskih čet

Helsinki, 4. dec. br. Vrhovno poveljstvo finske vojske je izdalo dnevno povelje, v katerem odreja, da se morajo finske vojske sile na kopnem, v zraku in na morju omejit zgolj na defenzivno vojno in da ne smejo izvršiti nikakega napada, razen če bi bilo potrebno zopet zavzeti kakšno izgubljeno postojanko.

S tega vidika si je treba tudi razlagati okoliščino, da niti finske vojske brodogradne niti finsko letalstvo doslej ni prešlo v napadalne akcije. Finsko vojsko brodogradne je doslej omejevalo le na delovanje v teritorialnih vodah in na obrambo finskih luk.

Zopet 12 sovjetskih letal uničenih

Amsterdam, 4. dec. br. Po vestih iz Helsinkov so Finci tudi danes uspešno nadaljevali z obrambnimi operacijami. V pretekli noči je posebno lepe uspehe izvajalo finsko letalstvo. Okrog 3. ure zjutraj se je eskadra sovjetskih letal v strnjeni formaciji pojavila nad Mänsäläjem, južno od Lahtija. Finska lovna letala so se takoj odpravila s helsinkinskega letališča, da jih še pred Helsinkii ustavi. Se preden pa so se letala srečala, je sovjetska letala pričelo obstreljevati protiletalsko topništvo, ki je dve letali sestrelilo. Ostalih 10 letal se je pričelo umikati, toda finska letala so jih dohitela ter vsa sestrelila. Ruskim letalom tudi ni uspel napad na veliko električno centralo, ki zalaga s tokom skoraj vso južno Finsko. Spustila so nanjo nekaj bomb, ki pa niso napravile nobene škode.

Na južni karelski fronti so Rusi včeraj doživeli nov neuspeh. Pri prodiranju motoriziranega topništva preko zamrznjenih jezer se je led na nekem jezeru udal in se je v jezero pogrcnilo več ruskih topov. Tudi večje število vojakov je utonilo. Na severnem Finskem so Finci smeli še vedno držati Pečeng. Njihovo topništvo je tako uspešno obstreljevalo sovjetske čete, da so bile pristilje umakniti se skoraj docela na obsejno reko Titovko.

Sneg in megla — zvesta zaveznika Fincev

Oslo, 4. dec. j. Norske Telegrambyro poroča iz Helsinkov, da so vse večje vojaške operacije na frontah danes zjutraj

Naše baltičske brodogradne v finskem zalivu je po uspešnih bojih zavzelo otoke Hogland, Lavansari, Seiskari in mali Titarsari. Zaradi slabega vremena naša letala sploh niso nastopila.

Moskva, 4. dec. s. (Tas.) Štab legionskega vojnega okrožja objavlja naslednje poročilo:

Vojske legionskega vojnega okrožja so 4. decembra nadaljevale s napredovanjem. V odseku Murranska so še naprej zasledovale razkrojene oddelke finske vojske preko Pečenge ter dospelo do 25 km južno od Pečenge.

Severno od Pečenge nadaljujejo naše vojske lađe z očiščevanjem morja od min, ki so jih položili Finci.

V sektorjih Uhta, Rebolji in Porosero so naše vojske napredovale za 45 do 50 km zapadno od meje.

V sektorju Petrozavodsk so sovjetske čete zasledile mesto Salmi ob Ladoškem jezeru in železniško postajo Lajmola. Napredovanje se nadaljuje.

Na Karelskem istmu so sovjetske čete prišle 45—50 km zapadno od meje.

Radi neugodnega vremena za polete ni bilo vojnega udejstvovanja letalstva.

zaradi slabega vremena izostale. Zlasti na skrajni severni fronti v okrožju Murranska močno sneži. Finske čete so vseh frontah pokazale nenavadno veliko odpor. Severno od Ladoškega jezera se jim je celo posrečilo na več krajih potisniti sovjetske čete nazaj. Ladoško jezero je sicer še zamrznjeno, toda led še ni tako trden kakor lansko leto v tem času in je zaradi tega premikanje po ledu še nemogoče ali vsaj zelo nevarno. Rusi so zaradi tega pri umiku preko jezera na nekaterih krajih utrpeli zelo velike izgube. V južni Kareliji sta se dve finski diviziji, skupaj okoli 40.000 mož, uspešno branili pred napadi sovjetske armade, ki je štela 70.000 do 80.000 mož in je bila torej številčno skoraj dvakrat močnejša. Rusom se doslej še nikjer ni posrečilo prebiti Mannerheimove obrambne črte in so se doslej vsi boji bojevali v »nomanslandu« (ozemlje, ki nikomur ne pripada).

Finskim četam zlasti pomaga megleno in snežno vreme, ker se sovjetske čete ne morejo prav orientirati in je delovanje njihovih izvidniških patrol skoro popolnoma onemogočeno. Zaradi polarne noči je vidljivost minimalna in so mogoča opazovanja za artilerijo kvečjemu 5 ur na dan.

Zaradi slabega vremena so danes tudi popolnoma izostale akcije sovjetskega letalstva. Megleno in snežno vreme je za ta čas normalno in bo verjetno tudi še v bodoče pomagalo Fincem pri obrambi. V četrtek, ko so pričele vojne operacije in ko je sovjetska aviacija napadla Helsinko, je bilo vreme izjemoma jasno. Dnevi, kakršen je bil 30. november, so v zimskih mesecih na Finskem izredno redki in je zato verjetno, da sovjetska aviacija ne bo mogla več pokreniti velikopoteznih akcij.

Finske mine najbolj nevarne za Ruse

Moskva, 4. dec. s. (Reuter). Današnji sovjetski listi se pritožujejo nad težavami, ki jih sovjetski vojski povzročajo Finci s polaganjem min. »Pravda« pravi, da se nahajajo mine povsod, na cestah, v trgovinah, uradih itd. Telefonske in telegrafne žice so prerezane. Povsod, takorekoč iz vsakega kota, preti sovjetskim četam nevarnost. Vsako minuto prihaja do eksplozij min. Čelo pod hišnimi vrati so zakopane mine. V istem smislu poročajo »Izvestja«. List pravi, da se sovjetski vojski ne smejo ničesar dotakniti, če vzmajo v roko po-

zabljen kolo, ali odpro vrata, takoj zleti vse v zrak. Visok snež iskanje min še posebej otežkoča. Pri mestu Terijoki je bilo v nekem gozdu danes radi takih eksplozij ubitih več sto oseb.

Boji pri Pečengi

Oslo, 4. dec. s. (Reuter.) Po poročilih s finske meje so sovjetske čete danes podvzele nov napad proti Pečengi. 3000 sov-

jetskih vojakov se je izkrcalo v finški tuki Linahamari ter prodirajo proti jugu. V norveško obmejno mesto Svanfi prihajajo neprestano finški begunci, predvsem žene in otroci. Rudniško mesto Samilvri v bližini nikljevih rudnikov je v plamenih. Finsko prebivalstvo je mesto zapustilo. Angleško uradništvo rudnika je zbežalo preko meje v norveško mesto Kirkanes. Rudniške naprave niso poškodovane. V uradnih poslopih rudnika se je naselilo finsko vojaštvo.

Vlada ostane v Helsinkih

Preselila bo svoj sedež le v primeru skrajne nevarnosti V mestu še 50.000 oseb

Helsinki, 4. dec. s. (Reuter) Danes tako s sovjetske, kakor tudi s finske strani radi slabega vremena ni bilo letalskih akcij. Tako se je lahko ometeno nadaljevala evakuacija Helsinkov. Računajo, da je v Helsinkih sedaj ostalo samo še 50.000 oseb, okrog 250.000 pa se jih je izselilo v notranjost države. Finska vlada je še v Helsinkih in ima svoje seje v kleti neke banke. Ministrski predsednik Rytty je izjavil danes, da ostane vlada v Helsinkih tako dolgo, dokler ne bo pristljena, da se izseli.

Mnogo nemških državljanov, ki žive v Helsinkih, se je branilo zapustiti Finsko z nemško ladjo »Donau«, ter so ostali v Helsinkih. Ameriški državljani so se iz mesta izselili. 50 angleških državljanov je bilo pozvanih, da se javijo svojem poslanstvu ter pripravijo vse potrebno za odhod.

Po uradni statistiki je bilo doslej na Finskem skupno 85 civilistov ubitih pri letalskih napadih, 181 pa ranjenih. 65 smrtnih žrtev je bilo v Helsinkih. Bombe so razdejale v Helsinkih 16 zgradb, 11 zgradb pa požari, povzročeni vsled bomb.

V bojih severno od Ladoškega jezera so imele sovjetske čete včeraj 300 martvih.

Finci so ujeli 700 sovjetskih vojakov in zaplenili 18 tankov.

Utrjevanje Alandskih otokov

Helsinki, 4. dec. s. Reuter. Uradno javljajo, da je Finska vlada obvestila Društvo narodov, da je pričela utrjevati Alandske otoke. Zastopnik vlade je izjavil novinarjem, da se je to zgodilo radi novega položaja, ki je nastal po ruski invaziji.

Sovjetske grožnje

London, 4. decembra. AA. (Stefani) Rusi groze, da bodo poslali 500 letal nad Helsinko ter popolnoma uničili finsko prestolnico, če finska vlada ne izroči oblasti začasni vladi, ki jo je imenovala Moskva.

Na karelskem bojišču so bile v navzkrižnem ognju popolnoma uničena štiri ruske pehotne čete. Potrjujejo, da je bila pred Hangö potopljena ena ruska kontrapodovka, druga pa poškodovana. V pokrajini okoli Terijokija je finsko topništvo uničilo še 18 ruskih tankov.

Sovjetski pohlep po finskem bogastvu

Veliko prirodno bogastvo finske republike odločilno za napad sovjetske vojske

Amsterdam, 4. dec. j. Holandsko časopisje poudarja, da je bil odločen za pohod na Finsko v veliki meri moment materialnih koristi. S kontrolo nad Finsko bi Sovjetska unija hkrati pridobila kontrolo nad velškanskimi rudniki. V prvi vrsti gre tu za bogata ležišča bakra, katerega letna produkcija dosega že zdaj 12.000 ton, ne vsehvi stranskih proizvodov pri čiščenju bakra, kakor srebro in zlato. Mogočnost bakrenih slojišč na Finskem cenijo na 12 milijonov ton. Veliki rudniki niklja na Pečengi, ki pripadajo neki angleško-kanadski rudarski družbi, vsebujejo po cenitvah okrog 5 milijonov ton bogate nikljeve in bakrene rude. Razen tega so na Finskem bogata ležišča molibdena. Sovjetska unija bo te rude lahko bogato prodajala v inozemstvu, kakaj potreba po njih se iz drugih virov ne more kriti v zadostni meri. Ker pa Rusi-

ja mnogo te rude potrebuje tudi za sebo, je verjetno, da Nemčija od nje ne bo dobila toliko, kolikor je potrebuje. Ležišča bogate železne rude, tako zvanega magnetita, so zlasti močna na Laponskem in se cenijo na preko 100 milijonov ton. Ta ruda se večinoma še ne izkorišča. So pa na Laponskem tudi drugod bogata rudna ležišča, ki pa zaenkrat zaradi neugodne lege še ne morejo priti v eksploatacijo. Zasedba Finske bi nadalje prinesla Rusiji ugodnost, da bi se lahko posluževala finskega trgovinskega brodograd, ki šteje nekaj desetisoč ton. Nelzdržno pa je finško lesno bogastvo in se je iz države samo leta 1937 izvozilo za približno 100 milijonov dolarjev (2,5 milijarde din) lesa. Slednjak bi bila Sovjetski uniji na razpolago tudi vsa zlata rezerva Finske banke, ki znaša 602 milijona finskih mark.

Sovjeti nameravajo zasesti vso Finsko

Okupacija mora biti baje končana do 21. decembra, Stalinovega rojstnega dne

London, 4. dec. o. V angleških vojaških krogih je izzval presenečenje in občudovanje odpor Fincev proti ruskemu vpadu, kar pa vsekakor ne pomeni, da se morejo gojiti kakšne iluzije glede izida te neenake borbe. Finci se doslej niso borili samo pogumno, temveč tudi izredno junaško, kar je bilo tem lažje, ker so Rusi napravili hude taktične pogrške. Glavna pogrška je bila v tem, da so Rusi napadli finske čete na kraju, kjer so najmočnejše. Tako so Rusi hoteli pri Hangöju izkrcati s svojih ladij vojaštvo na kopno, pri tem pa so prišli v hud ogenj baterij finskih trdnjav in bili uničeni. V Londonu poudarjajo, da so Rusi pokazali doslej samo premoč v za-

upanju vase in v veliki brezskrbnosti. Zato ne more nikogar presenetiti, če doslej rdeča vojska ni prišla niti do glavnih finskih čet v Kareliji. Moskovski dopisnik »Daily Telegrapha« poroča, da so Rusi poslali v borbo proti Fincem nad 30 svojih najboljših divizij, najmodernejša letala z najboljšimi piloti, več tisoč tankov in veliko število težkih topov. Po poročilu dopisnika v Moskvi splošno trdijo, da je poveljništvo rdeče vojske odredilo, da se ima Finska okupirati v celoti najkasneje do 21. decembra, namreč do 60. rojstnega dneva Stalina, ki bi rad proslavil ta dan kot »osvoboditelj finskega naroda in zaščitnik miru«.

Prekasen finški apel

Društvo narodov brez moči, da bi pomagalo Finski

Pariz, 4. dec. j. (Havas). Politična javnost smatra, da je pritožba Finske pri Društvo narodov, ki teče vzporedno z junaškim odporom finske vojske proti sovjetski invaziji, eden najzračnejših diplomatskih dogodkov v Evropi, kjer zadnji čas doledno zmaguje sila nad pravico. Politični krogi zlasti podčrtavajo, da se je Finska obrnila na Društvo narodov popolnoma iz lastne iniciative, ne da bi bila kakorkoli vplivala nanjo kaka druga država. Francoški diplomatski krogi zelo skeptično pre-

sojajo praktični rezultat, ki ga utegne Finska doseči s tem svojim korakom. Zatrjujejo, da bi bilo razumljivejše, ako bi se bila Finska obrnila na Društvo narodov bolj zgodaj, najkasneje pa takrat, ko Sovjetska Rusija še ni prekinila s Finsko diplomatskih odnosov, in je postala mirna poravnava že skoraj nemogoča. Opravičljivo je le to, da so se pred prekinitvijo odnosov dogodki razvijali s tako naglico, da vlada

Nadaljevanje na 2. strani

v Helsinkih ni klenla časa, da bi se pravočasno obrnila tudi na Zenevo. Zdej, ko je zločin storjen, je težko predstavljati, kako naj bi Društvo narodov v tako nenormalnih razmerah ustavilo napad, ki je v polnem teku.

V francoskih krogih tudi poudarjajo, da kažejo glede na oslabitev položaja Društva narodov nekatere nevtiralne države, zlasti skandinavske, voljo, da se z medsebojno pomočjo ubranijo presencenji. Finska tega sredstva ni izkoristila. Sodelovanje nevtiralnih skandinavskih držav, ki so se jim pri prvih znakih grozečega napada z vzhoda takoj pridružile tudi Belgija, Holandska in Švica, ne da bi morale skleniti med seboj kakšne težke obligatorne pogodbe, kaže pot, ki jo je Finska zamudila. Izkušnje dokazujejo danes, da nevtiralnost ne pomeni nobene varnosti pred morebitnim napadom, da pa je močan branik pred napadom sodelovanje med več nevtiralnimi državami. Prav v tem pogledu pa je Finska napravila hudo pogrsko.

Finski delegat že odptoval v Zenevo

Pariz, 4. dec. br. Finski poslanik v Parizu Olma je davi odptoval v Zenevo, kjer bo zastopal svojo vlado v odboru, ki pripravljajo gradivo za bližnje zasedanje sveta Društva narodov. V tukajšnjih finskih di-

plomatskih krogih naglašajo, da odhod poslanika Olme ni v zvezi z znanim finskim predlogom, po katerem naj bi Društvo narodov posredovalo v sporu med Finko in Rusijo. Finski predlog bo predložila svetu Društva narodov posebna finska delegacija.

Današnji listi ne kažejo nikakega optimizma v zadevi finskega predloga. Če bi namreč akcija Društva narodov uspela, bi bilo treba izvajati konsekvence proti Sovjetski uniji in bi morale ostale članice Društva narodov prekiniti diplomatske stike z njo, kar pa posebno od nevtiralnih držav ni pričakovati in bi se mogla torej vsa akcija končati z novim diskreditiranjem Društva narodov.

Prihod sovjetskega poslanika Surića

Zeneva, 4. dec. br. Sovjetski poslanik v Parizu Surić je danes prispel v Zenevo. Popoldne je prišel na sejo proračunskega odbora Društva narodov, ki pa je sklenil zasedanje odgoditi, da bi plenem Društva narodov dal odboru podrobnejša navodila kako omejiti proračunske izdatke društva.

Med tem še zmerom ni znano, kako se je ruska vlada odločila glede bližnjega zasedanja Društva narodov in koga je določila za svojega zastopnika.

Vzroki in posledice sovjetskega napada

Basel, 4. dec. r. Pod naslovom »Vzroki in posledice« razpravlja baselska »Nationalzeitung« v uvodnem članku o dalekosežnosti sovjetskega napada na Finsko in razmotriva vzroke in posledice tega napada. Med drugim piše:

Sprito brutalne drame sovjetskega napada na Finsko sta postali otpla zapadna fronta in molčeča borba na morjih postranski pozorišči vojnih dogodkov. Vsi narodi, ki se niso zapletli v vojno, zlasti pa mali narodi in države, ki so v skrbah za svojo lastno neodvisnost, spremljajo z napeto pozornostjo neenako borbo med nadmočnim, činčnim napadalcem in obupno se brančo žrtvijo. Zgodovinska ironija je baš v tem, da je ista veselja, ki je prva postavila načelo o medelnejšem miru: to načelo sama najbrutalnejše pogazila. Vojne med Nemčijo in zapadnimi veseljami, ki je dovela do sedanje osamljenosti Finske, Sovjetska Rusija ne le izkoristila, marveč jo je sama namenoma pospešila. To dokazujejo najnovejša razkritja o moskovskih posvetih in sklepih neposredno pred sklenitvijo sovjetsko-nem-

škega pakta. Na tajni seji Kominterne je v dobri, ko se je še pogajal z angleškimi in francoskimi delegati, Stalin razvil svoje načrte in dobil nanje pristanek. Po teh načrtih je Sovjetska Rusija namenoma sklenila pakt z Nemčijo, da bi jo tako pogazila v vojno z Anglijo in Francijo. Med tem, ko se bodo te tri velesile borile za končno zmago ter se medsebojno izčrpale, bo Rusija uresničila svoje imperialistične cilje, podjarmila severne države in pripravila nov pohod boljševisma v Evropo.

Vojna proti Finski je tipičen šolski primer imperialističnega osvojevanja, ki se še posebej odlikuje po brezobzirnosti in teptanju osnovnih pravic. V Londonu in Parizu se tolažijo — morda prerano — s tem, da je koncem koncev sovjetska akcija naperjena proti Nemčiji in njenim načrtom za bodočnost. Dejstvo, da Finske moreta priskočiti na pomoč, povčuje v francoski in angleški javnosti ogorčenje proti Nemčiji, kar še stopnjuje odločnost obeh zapadnih velesil, da nadaljujeta vojno proti Nemčiji do kraja.

Kaj so zahtevali sovjeti od Anglije in Francije

Pogajanja so se razbila zaradi agresivnih zahtev sovjetov napram vsem sosednim državam

London, 4. dec. z. Exchange Telegraph objavlja danes zanimiva razkritja o dogodkih, ki so doveli do prekinitve angleško-francosko-ruskih pogajanj za sklenitev zavezniškega pakta. Rusija je sprva postavila le nekatere zahteve agresivnega značaja, ki sta jih Anglija in Francija odklonili kot nedružljive z njuno politiko. Pozneje je postal Molotov še agresivnejši in je odkrito zahteval, naj Francija in Anglija prepustita vse baltičske države štusiji, preko tega pa je še dostavil zahtevo, da morata Anglija in Francija priskočiti Rusiji na pomoč, če bi prišlo zaradi ruskega nastopa proti baltičskim državam do konflikta z Nemčijo. Končno so sovjeti šli tako daleč, da so zahtevali od Anglije in Francije svobodne roke glede vseh držav, ki meje na Rusijo, od Finske na severu do Rumunije na jugu. Rusija je zahtevala zase pravico, da intervenira v vsaki teh držav v primeru, da pride do spremembe vlade ali spremembe zunanje politike teh držav v smeri, ki bi ne bila v interesu Rusije. Francija in Anglija bi se morali celo obvezati, da priskočita Rusiji na

pomoč, če bi zaradi sovjetske intervencije prišlo do vojne. Razume se, da sta Anglija in Francija take zahteve odklonili. Trditve nemške in ruske propagande za časa pogajanj, da sta postavljali Anglija in Francija vedno nove zahteve, si bile popolnoma izmišljene. Res je le, da sta odklanjali zavezništvo Rusije za ceno neodvisnosti malih držav.

Kakor so pokazali poznejši dogodki, se je Rusija med tem že pogajala z Nemčijo in naposled sklenila pakt z Berlinom in s tem onemogočila vsaka nadaljnja pogajanja.

Stockholm, 4. dec. z. Veliko vznemirjenje so izzvala poročila lista »Stockholm Tidning«, da je Rusija že o priliki pogajanj mesca junija zahtevala od Anglije in Francije svobodne roke na Finskem. Anglija in Francija sta to odklanjali. Tedaj pa se je pojavil Ribbentrop, ki je izjavil, da Nemčija nima nobenega interesa na samostojnosti Finske ter ostalih baltičskih in skandinavskih držav. Rusija je nato prekinila pogajanja z Anglijo in Francijo ter sklenila pakt z Nemčijo.

Gonja proti švedski

Moskovsko in nemško časopisje je pričelo napadati tudi že švedsko, posebno njenega zunanega ministra

Berlin, 4. dec. br. Nevtiralni opazovalci v Berlinu sodijo, da bodo Nemci hkratu s Rusi sprožili veliko časopisno kampanjo proti švedski. Nemški listi so že v soboto pričeli napadati švedskega zunanega ministra Sandierja, ki mu očitajo, da je eksponent angleške politike v skandinavskih državah. Sedaj ga je pričelo napadati še rusko časopisje, ki švedski vobče očita, da Finsko dobavlja orožje in strelivo. Iz Stockholm prihajajo sicer vesti, da so tamkajšnji uradni krogi demantirali očitke, da bi Sandier podpiral angleško politiko v Skandinaviji. Ruska in nemška časopisna kampanja je na švedskem kakor tudi drugod na Skandinaviji izzvala veliko pozornost.

Švedsko vrhovno poveljstvo je ukinilo vse vojaške dopuste in je mobiliziralo večje število vojnih obveznikov ter jih odpotlo v severno švedsko, da bi utrdili mejo v pokrajinah Vesterbotten in Lappmark, deloma pa tudi na otok Gotland, ki leži sredi Vzhodnega morja, nasproti Viborgu in Ljubavi na Letonskem, kjer so si Rusi pričeli urejati svoja letalska in pomorska oporišča. Zlasti utrjevanje Gotlanda je vzbudilo tudi v nemških političnih krogih precejšnjo pozornost.

Stockholm, 4. dec. z. Vsa švedska javnost z veliko pozornostjo spremlja razvoj dogodkov na Finskem in pričakuje odločitev švedske vlade o nadaljnjem stališču švedske. V tem pogledu je zelo značilna spomenica, ki so jo študente univerze v Upsali izročili švedskemu kralju. V njej zahtevajo, naj vlada skrbno čuva in brani švedske interese. Švedska ne sme nikogar pustiti v dvomu, da bi postala žrtve napada. Študentje se zavzemajo za to, da švedska priskoči Finski na pomoč, dokler ne bo prepozno in predno bo sama postala

la žrtve napada. V vladnih krogih so slej ko prej skrajno rezervirani in vedno znova poudarjajo vsestransko nevtiralnost švedske.

Kralj Jurij na fronti

Angleški kralj prispel v Francijo, kjer bo posetil angleško vojsko na zapadnem bojišču

Pariz, 4. dec. br. Angleški kralj Jurij se je danes popoldne v spremstvu Gloucesterskega vojvode na krovu angleškega rušila pripeljal v Francijo. V njegovem spremstvu je tudi več visokih oficirjev angleškega generalnega štaba. Kralj potuje na fronto, kjer bo pregledal angleške postojanke, taborišča rezervnih čet in letalska oporišča.

Francosko vojno poročilo

Pariz, 4. decembra. AA. (Havas) Poročilo vrhovnega poveljstva od 4. decembra zjutraj se glasi: Na bojišču nič novega.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 4. dec. br. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je davi izdalo naslednje vojno poročilo:

Na zapadu ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

Angleška bojna letala so včeraj poskušala izvršiti napad na Helgoland. Pravčasno obstreljevanje nemškega protiletalskega topništva je onemogočilo načrtno izvedbo napada. Le ena manjša nemška ribiška ladja je bila zadeta, drugače pa ni bilo nobene škode.

Angleške vesti, da je bila zadeta tudi neka nemška križarka, so popolnoma ne-

Trije važni problemi DN

V soboto se sestane svet Društva narodov — Udeležba Sovjetske unije še negotova

London, 4. dec. j. (Havas). V zvezi s sklicanjem zasedanja sveta Društva narodov, ki je določeno za soboto, 9. t. m., razpravljajo v londonskih diplomatskih krogih o nekaterih zanimivih problemih, ki jih je postavilo sedanje sklicanje sveta Društva narodov.

Prvi problem je stališče Italije: Italija preneha juridično biti članica Društva narodov na dan 11. decembra, ima pa pravico, ako boče, da 9. in 10. t. m. se sodehuje pri zasedanju. Vprašanje je, ali bo Italija to pravico izkoristila. Ako bi jo, bi bil to vsakega važen indle glede bodočega razvoja njene zunanje politike.

Druga točka, ki jo podčrtujejo v londonskih diplomatskih krogih, je položaj Letonske. Na tem zasedanju bo fungirala Letonska kot članica Društva narodov in ima kot taka navzile temu, da je prav za prav pod sovjetskim protektoratom, teoretično popolnoma suveren položaj glede svojih zunanje-političnih odnosov.

Tretja točka je vprašanje predsedstva pri sobotnem zasedanju sveta Društva narodov. Po vrstnem redu bi morala predsedovati sedanjemu zasedanju Jugoslavija, ki pa bo to odklonila, nkar bo prešlo predsedstvo na Belgijo.

Lista držav, ki se bodo udeležile sobotnega zasedanja je sedaj naslednja: Belgija, Bolivija, Kitajska, San Domingo, Francija, Velika Britanija, Grška, Iran, Italija, Letonska, Nova Zelandija, Peru, švedska, Sovjetska unija in Jugoslavija.

Plenum Društva narodov, ki bo šel na sestanku sveta, bo pod predsedstvom de Valere, dokler se ne izvoli nov predsednik. Ali bo Rusija dejansko zastopana na zasedanju, do tega trenutka še ni zanesljivo.

Sovjetska Rusija

bo izstopila iz DN?

Zeneva, 4. dec. a. (Reuter). Ker je bil predsednik zadnjega zasedanja sveta Društva narodov sovjetski poslanik v Londonu Majski, bi moral na seji dne 9. t. m. tudi on izročiti posle novemu predsedniku zasedanja. V diplomatskih krogih izjavljajo, da je malo verjetno, da bi Sovjetska unija na to pristala. Po poročilih iz Rige se sovjetska vlada celo pripravlja, da z odzrom na apel Finske na Društvo narodov raje izstopi iz Društva narodov, nego da bi dopustila razpravo o finskem apelu.

London, 4. dec. j. (Reuter). Iz ruskih službenih krogov doslej še ni bilo mogoče dobiti potrdila, da je sovjetski poslanik v Londonu Majski odklonil svojo udeležbo pri zasedanju sveta Društva narodov v Zenevi. Ker je bil sestanek sveta DN najprej določen za danes, je Majski izjavil, da zaradi boleznih sestanku ne bo mogel prisostvovati. Ker pa je bil nato sestanek preložen na soboto 9. t. m. smatrajo v londonskih diplomatskih krogih za verjetno, da Majski za eventualno odklonitev svojega potovanja v Zenevo ne bo mogel navesti bolezn kot vzrok.

Celinska blokada Anglije?

Vprašanje nemških represalij proti sklepu zaveznikov o zaseženju nemškega izvoza

London, 4. dec. br. Preteklo noč ob polnoči so stopili v veljavo angleški in francoski ukrepi, po katerih bodo zavezniške vojske ladje v bodoče zaplenile vse nemško izvozno blago. Zavezniki so dali nevtiralnim državam zagotovila, da jim bodo nadoknadili vso škodo, ki jim nastala sprito teh ukrepov.

Times naglašja, da se bo zaradi neomejene blokade izvoz iz Nemčije zmanjšal najmanj za 40 odstotkov, kar bo Nemčiji prizadejalo veliko finančno škodo ter si zlasti ne bo mogla preskrbeti zadosti tujih deviz za nakup prepotrebni surovin.

London, 4. dec. a. Današnje angleško časopisje se bavi z zaseženjem nemškega izvoznega blaga, ki stopa z današnjim dnem v veljavo in poudarja, da stopa s tem gospodarska vojna v novo fazo. »Daily Herald« pravi, da je za Anglijo pravilna strategija, da se drži na kopnem v defenzivi, med tem pa odreže Nemčijo od drugih držav, ter s tem pospeši uničenje nemškega gospodarskega sistema. List pravi, da mora biti ukrep o zaseženju takoj in drastično izveden, kljub vsem tehničnim in političnim težavam. Predlaga dalje pospešeno skupno angleško-francosko izvozno akcijo, ki naj bi odvzela Nemčiji trge v onih nevtiralnih državah, v katere bo pod vplivom sklepa o zaseženju sedaj Nemčija prisiljena izvažati vse svoje izvozno blago. Istotako naj bi Anglija in Francija tudi kupovali vse blago iz takih držav ter onemogočili izvoz v Nemčijo. Skupen angleško-francoski organ naj bi to akcijo vodil.

London, 4. dec. a. »Daily Telegraph« prinaša poročilo svojega dopisnika iz Amsterdam, ki pravi, da nemška vlada proučuje možnost represalij proti angleško-francoskemu sklepu o zaseženju nemškega izvoznega blaga. Baje se kancelar Hitler bavi s mislijo, da po Napoleonovem vzoru proglasi kontinentalno blokado Anglije. Konkretno hoče Nemčija razširiti predvsem podmorniško in minko kampanjo. Obvestiti namerava nevtiralne države, da smatra razdaljo 15 milj od angleške obale kot angleške teritorialne vode, ki jih lahko nevtiralne države uporabijo samo na svojo lastno odgovornost. Istotako naj bi se ladje nevtiralnih držav ne smeje ustaviti za pregled na zahtevo angleških ladij, temveč bi morale čakati, da jih angleške ladje napadejo. V nasprotnem primeru bi Nemčija proti nevtiralnim državam izvajala represalije.

Napad na nemške vojne ladje v Helgolandu

London, 4. dec. s. (Reuter) Letalsko ministrstvo je ponoči objavilo poročilo o napadu angleških bombnikov na Helgoland. Napad je izvedla včeraj formacija angleških bombnikov. V luki na Helgolandu so angleška letala opazila dve nemški križarki ter 6 ali 7 rušicev. Letala so se kljub

močnemu obstreljevanju spustila prav nizko ter metala bombe na nemške vojne ladje. Ena nemška križarka je bila direktno zadeta, verjetno pa je, da so bile povzročene škode tudi na drugih nemških vojnih ladjah. Ena samo nemško letalo, tipa »Messerschmitt«, se je zapletlo v borbo z angleškimi bombniki ter je bilo sestreljeno. Vsa angleška letala so se vrnila v svoja oporišča.

Nemsko uradno poročilo napad priznava, pravi pa, da je bila poškodovana samo neka manjša ribiška ladja. Prvo nemško poročilo ni priznava sploh nobenih izgub.

Letalo v boju s podmornico

London, 4. dec. a. (Reuter) Angleško letalo obalne zaštite je včeraj popoldne približno 200 km od obale izsledilo nemško podmornico. Letalo je iz oblakov izvršilo nenaden napad na podmornico, tako da se ta ni mogla pravočasno skriti pod vodno gladino. Podmornica je bila direktno zadeta z bombo, ki jo je vržilo letalo. Podmornica je nato izginila pod vodno gladino ter pustila za seboj veliki oljni madež, kar je dokaz, da se je potopila. Letalo je še dalje časa krožilo nad krajem katastrofe, da bi pomagalo preživelim članom posadke podmornice, vendar ni bilo opaziti, da bi se bil kdorkoli iz podmornice rešil.

Letalec je o poteku bombardiranja brezhično sproti obveščal poveljstvo obalne zaštite. V poveljstvu sta se ravno tedaj nakajala ministra Hoare in Hankey, ki sta tako vso borbo lahko brezhično zasledovala.

V neki škotski luki je bilo včeraj izkrcanih 5 oficirjev in 38 mornarjev z neke nemške podmornice, ki je bila nedavno potopljena.

Štiri podmornice

angleški plen

London, 4. decembra. AA. (Reuter) V zadnjih dneh so angleške bojne ladje uničile ali ujele 4 nemške podmornice. Ena podmornica je uničila angleško letalo, ko je opravljalo patrolno službo v Severnem morju, in sicer z bombo. Druga podmornica je bila ujeta v Rokavskem prelivu, posadka pa internirana. Tretjo podmornico je uničila eksplozija, ki so jo silili v več angleških obalskih mestih. Četrto podmornica je bila uničena včeraj, njena posadka pa izkrcana v nekem škotskem pristančku.

Potopljen francoski parnik

London, 4. dec. s. (Reuter) Včeraj sta zopet dve ladji postali žrtve nemških min. Eden je francoski parnik »Lori« (7000 ton), druga pa neka švedska ladja, katere ime še ni znano. 30 članov posadke je rešenih.

Pariz, 4. dec. j. (Havas) Pri ugotovitvi imena tovrstnega parnika, ki se je v soboto potopil v bližini francoske zapadne obale, se je zgodila pomota. Parnik, ki je zadel na mino, je bil francoski »Florida« (7130 ton) in ne parnik »Florida« (9331 ton).

Izgube v pomorski vojni

v prvih 3 mesecih

London, 4. decembra. AA. (Reuter). Po uradnem poročilu angleške admiraltete je bilo dozdaj ujetih 140 nemških mornarjev, članov posadke posameznih potopljenih nemških podmornic. Število nemških trgovskih ladij, ki so jih dozdaj zaplenile ali potopile angleške pomorske sile, znaša 33 s skupno tonažo 170.393 ton. O priliki potopitve angleških trgovskih ladij je zgubilo življenje 410 angleških neborcev. Nasprotno temu je pri potapljanju nemških trgovskih ladij dozdaj umrli samo 4 neborci in še tri štirje od topovskih krogel nemške podmornice, ki je poskušala rešiti iz angleških rok neko zaplenjeno nemško trgovsko ladjo.

V zadnjem tednu je angleška trgovska mornarica izgubila 6 ladij s skupno nošilnostjo 23.252 ton, dočim so razne nevtiralne trgovske mornarice izgubile 6 ladij s skupno tonažo 30.932 ton. Skupne izgube angleške trgovske mornarice v mesecu novembru predstavljajo komaj tretjino angleških izgub v septembru. Iz tega se vidi, da so angleške metode za zaščito trgovske mornarice, računajoč pri tem tudi varnostne ukrepe, ki so bili izdani zaradi plavajočih min dosegle velik uspeh.

V prvih 3 mesecih vojne na morjih je plulo angleških ladij s skupno tonažo 21

milijonov ton. Izgube od začetka vojne predstavljajo približno 4% celotne angleške tonaže.

Žrtve min in torpedov

Kodaň, 4. dec. s. (Reuter) Neki nemški minonosci je danes ob južni obali danskega otoka Langeland zadel na nemško mino ter se tekom 4 minut potopil. Danska torpedovka in patrolna ladja šteta skupaj z drugim nemškim minonoscem preživeli člane posadke. Izgube pri katastrofi še niso ugotovljene.

London, 4. dec. s. Reuter. Ob priliki neke kolidže se je včeraj ob severni angleški obali potopil angleški parnik »Hampstry« (2000 ton). Enega člana posadke pogrešajo, drugi so rešeni.

Včeraj je zadel na mino švedski parnik »Rudolf« (2000 ton) ter se potopil. Več članov posadke pogrešajo.

Danes je zadel na mino angleški parnik »Eskdene« (2029 ton) in se potopil. 29 članov posadke je rešenih.

Dr. Ley v Rim Mackensen v Berlin

Rim, 4. dec. a. Reuter. Na povabilo italijanske vlade je danes odptoval v Rim nemški minister za delo dr. Ley. V Rimu ostane več dni. Nemški poslanik von Mackensen je danes odptoval v Berlin.

Sklicanje italijanske korporacijske zbornice

Rim, 4. decembra. AA. (Stefani). Poročajo, da se bo italijanska korporacijska skupščina sestala 14. t. m. Novi predsednik skupščine Grandi bo še nadalje obdržal položaj pravosodnega ministra.

Boj za rumunsko nafto

Bukarešta, 4. dec. p. V Bukarešti so v teku zanimivi razgovori o usodi rumunskih petrolejskih vrelcev. Pogajajo se z raznimi družbami zaradi sestave posebne končnoveljavnega statuta, po katerem bi bila prepovedana dobava rumunske nafte gotovim tujim državam. Na eni strani je zainteresirana pri tem angleško-francosko-nizozemska skupina, na drugi strani pa nemška skupina. Pogajanja z obema skupinama se vodijo ločeno.

V zadnjem času se je pripetilo pri petrolejskih vrelcih več sabotažnih dejanj. Nedaleč od Ploestija je nastala pri petrolejskih vrelcih družbe Astra Romana izredno huda eksplozija, k sreči pa so požar pogasili. Preiskavo vodi notranji minister sam. Pričakujejo, da bodo podvrženi strogi ukrepi za preprečenje sabotažnih dejanj. V doseganju preiskavi so ugotovili, da so povzročili eksplozijo tuji državljani, ki pripadajo neki veliki tuji družbi.

Glasbena matica v Pančevu

Pančev, 4. dec. p. Pevski zbor 130 članov Glasbene matice iz Ljubljane je priredil snovi v Pančevu koncert v Svetosavskem domu. Mestni župan Vasa Isajlović je pozval meščanstvo naj sprejme slovenske pevce čim priščneje. Tako se je tudi zgodilo. Na kolodvoru je pevski zbor Glasbene Matice sprejel na čelu zastopnikov oblasti in raznih društev g. Jevta Spajić. S kolodvoru so se odpeljali pevec v hotel, nato pa jim je bil v Vajfertovi pivovarni prirejen banket. Stročnji koncert je izredno dobro uspel in so pevec želi velike ovacije. Po koncertu jim je bil prirejen banket, na katerem jim je bilo izrečenih več zdravil.

Povratak predsednika vlade v Beograd

Beograd, 4. dec. p. Dopoldne so se vrnil iz Zagreba v Beograd predsednik vlade Dragisa Cvetković, ministri dr. Laza Marković, Jevrem Tomić, dr. Sutej in dr. Bešlić, dočim se bodo drugi vrnili jutri. Ministri so včeraj prisostvovali slovesni otvoritvi novega železniškega mostu v Zagrebu.

Odpusti poročenih uradnic pri hrvatskih OUZD

Zagreb, 4. dec. o. V zagrebškem okrožnem uradu za zavarovanje delavcev so pričeli odpuščati poročene uradnice, katerih možje imajo nad 2.000 din plače na mesec. Ta ukrep bo bržkone raztegnjen tudi na ostale okrožne urade na področju banovine Hrvatske. Med uradnicami socialnega zavarovanja je ta ukrep izzval precejšnje razburjenje ker menijo, da minimalna moževa plača 2.000 din na mesec listi pri najbližjem ameriskem konzulatu pred 29. decembrom zaradi potrebnega potrdila.

Lastnikom ameriških potnih listov

Beograd, 4. decembra. AA. Poslaništvo Zedinjenih ameriških drž. v Beogradu obvesti, da ameriški konzul v Beogradu sporoča, da ameriški potni listi po 1. januarju 1940 ne veljajo, če ne bodo potjerani od ameriškega konzularnega zastopnika, kakor to zahtevajo predpisi. Zaradi tega so morajo vsi, ki imajo veljavne ameriške potne liste, osebno oglasiti s svojimi potnimi listi pri najbližjem ameriskem konzulatu pred 29. decembrom zaradi potrebnega potrdila.

Prve kazni

po avtomobilski uredbi

Beograd, 4. dec. p. Zaradi prekoračenja uredbe o omejitvi avtomobilske prometa od sobote popoldne do ponedeljka zjutraj, je beograjska policija kaznovala 10 oseb. Kakor znano določa uredba kazen do 30 dni zapore in do 5.000 din globe, ne ve pa se še, kako so bili kaznovani posamezniki od omenjene desetorice.

Pogreb Slavke Burnik

Pogreb pokojne ravnateljice pomožne šole v Mariboru Slavke Burnik ne bo na pobzroke pokopališče, kakor javljamo v osmrtniki, temveč ob pol 16. popoldne na mariborski kolodvor, od koder bo prepeljena v Ljubljano. Čas pogreba v Ljubljani bomo sporočili naknadno.

Gospodarstvo

K emisiji prve tranše 6% notranjega posojila za javna dela in državno obrambo

Ze 14. aprila lanskega leta je ministrski svet izdal uredbu o 6% notranjem investicijskem posojilu za javna dela in za potrebe državne obrambe v višini 4 milijarde din. V tej uredbi je bilo predvideno, da se emisija posojila izvrši v tranšah, in sicer v roku 6 let, že lani jeseni bi se morala izvršiti emisija prve tranše v višini 700 milijonov din. Do tega pa ni prišlo zaradi motenj, ki so nastopile na našem denarnem trgu in našem trgu kapitala v zvezi z mednarodnimi dogodki (lani v jeseni sudska kriza, letos spomlad, zasedba Češko-Moravske). Medtem so se pričela izvajati že nekatera dela, ki se bodo financirala iz sredstev tega notranjega posojila. Kakor je znano, je od celotne vsote 4 milijarde din, predvideno 1500 milijonov za gradnjo novih železnic, 1500 milijonov za potrebe narodne obrambe, 500 milijonov za gradnjo glavnih državnih cest, 250 milijonov za javne zgradbe in kmetijske naprave in 250 milijonov za melioracijska dela.

Nedavno se je finančni minister odločil za emisijo te prve tranše in po izvršenih konferencah s predstavniki v poštah prihajajočih denarnih zavodov in zavarovalnih ustanov in s predstavniki industrije je bil za soboto določen vpis te prve tranše. Emisija je bila poverjena Državni hipotekarni banki, ki je že v uredbi določena, da bo vršila obrestno in amortizacijsko službo za račun države v svojstvu finančnega agenta. Pretežni del prve tranše so, kakor znano, prevzeli državni denarni zavodi. Koliko je bilo planirano pri drugih denarnih zavodih, socialnih ustanovah in pri industrijskih podjetjih zaskratnično.

V zvezi z emisijo te prve tranše je finančni minister izdal še drug odlok, ki pravi, da bosta Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica odstopili nove obveznice tega 6% državnega posojila, vsem onim, ki se bodo do prihodnje emisije prijavili za naknadni vpis tega posojila, in sicer po istem tečaju, kakor sta jih sami prevzeli, t. j. po tečaju 95% nominalne vrednosti. Ta odlok je bil izdan zaradi tega, ker je bil za emisijo določen le en dan in bo sedaj omogočeno drugim denarnim zavodom, socialnim ustanovam in industriji, da postopno odkupijo te obveznice v roku prihodnjih mesecev.

Emisjski tečaj, po katerem je država izdala te nove obveznice je razmeroma visok, saj znaša 95% nominalne vrednosti, medtem ko se gibljejo tečaji starih 6% pa-

pirjev mnogo nižje, 6% begluške obveznice so ob koncu novembra notirale okrog 80, (za 100 din nominala), 6% dalmatinske agrarne obveznice in 6% šumske obveznice pa okrog 75. Zadnje dni pa so ti tečaji še popustili. 6% begluške obveznice so se včeraj v Beogradu trgovale po 78.75, 6% dalmatinske agrarne obveznice pa notirajo okrog 72.

Običajno se emisije državnih papirjev vršijo tako, da je emisjski tečaj za nove obveznice za malenkost višji od tečaja starih državnih obveznic z enako obrestno mero in enake konstrukcije, in sicer zaradi tega, da se privabijo vpsniki, ki lahko izkoristijo priliko za ugodnejši nakup državnih papirjev.

V našem primeru pa je emisjski tečaj znatno višji nego obstoječi borzni tečaj, kar je na prvi pogled nerazumljivo, kajti kdo naj po znatno višji ceni kupi nove 6% državne obveznice, ko lahko na trgu dobi po mnogo nižji ceni stare obveznice. Ko je lani finančni minister Letica vršil priprave za emisijo te prve tranše, je tečaj 6% begluških obveznic dosegel že višini 93% minimalne vrednosti, in je bilo takrat upravičeno pričakovanje, da se bo morda še nekoliko dvignil glede na uredbu o prisilnem nalaganju rezerv v državne papirje. Toda mednarodni dogodki, ki so se vrstili drug za drugim so povzročili na našem efektivnem tržišču oslabitev tečaja. Po izbruhu vojne v Evropi so tečaji državnih papirjev zlasti v septembru še nadalje hudo nazadovali in so se šele v oktobru in novembru ustalili na nekoliko višjem nivoju. Če se je finančni minister navzile sedanjim razporedom nizkim tečajem 6% državnih papirjev odločil za emisijo prve tranše po razmeroma visokem tečaju, je to v zvezi z novimi ukrepi, ki bodo v kratkem izdani glede na prisilno nalaganje rezerv v državne papirje.

Iz Beograda namreč poročajo, da bo te dni izšla uredba o spremembi lanske uredbe o ustanovitvi poslovnih rezerv in rezervnih skladov pri zavarovalnih ustanovah in zavarovalnih zavodih ter o delnem nalaganju teh rezerv v državne papirje. Po določbah nove uredbe bodo morale ustanove socialnega zavarovanja kupiti za naložbo rezerv v državne papirje 1/4 novih državnih obveznic, privatne zavarovalnice 60%, banke pa 50%. Te ustanove bodo kupljene 6% obveznice za javna dela in narodno obrambo lahko bilancirale po nakupnem tečaju (t. j. 95% nominala).

Dva nova mostova

Kakor smo že kratko poročali, so v soboto otvorili nov cestni most čez Savo, pri Zagrebu, v nedeljo pa je bila svečana otvoritev novega železniškega mostu čez Savo prav tako pri Zagrebu. Novi most za cestni promet je prav za prav rekonstrukcija starega mostu, ki je bil zgrajen že leta 1892. Stari most je imel le 4 m široko cestišče in ni več zmogel naraslega prometa. Za gradnjo novega mostu so uporabili obstoječe opornike, ki pa so jih morali razširiti in dograditi, kar je zahtevalo 320.000 din stroškov. Železno konstrukcijo za most je izdelala Brodska tvornica vagonov za 7.5 milijona din, z ostalimi izdatki pa so stroški tega mostu v celoti narasli na 8 milijonov din. Železna konstrukcija mostu je zvarjena. Ker pa je treba pri varjenju posameznih delov zelo paziti in delo izvršiti zelo solidno je tehnični oddelek banske uprave poslal inž. Erega v Curih k našemu rojaku prof. inž. Rošu, ki je znan strokovnjak na tem področju. Mostno konstrukcijo je te dni preizkusil na mestu samem prof. inž. Roš, ki se je o izvršenem delu izrekel zelo pohvalno. Novi most ima sedaj širino 9 m, od tega odpade na samo cestišče 6 m. Jekleno gradivo za most je dobavila po večini Kranjska industrijska družba, samo nekateri deli so bili nabavljeni pri železarni v Vitkovicih.

Tudi železno konstrukcijo za novi dvotirni železniški most čez Savo pri Zagrebu je dobavila Brodska tvornica vagonov. Stroški tega mostu pa so dosegli skoro 60 milijonov din. Dolžina glavnega loka znaša 135, poleg tega ima most še tri nadalje-nje loke. Železna konstrukcija mostu tehta nič manj kakor 2700 ton. Most je zgrajen v celoti iz domačega materiala in sta pri gradnji poleg Brodske tvornice vagonov sodelovali tudi Splošna stavbna družba in Maribor in Kranjska industrijska družba na Jesenicah. Most so postavili neposredno poleg starega železniškega mostu.

Povečanje naše premogovne in rudarske produkcije

Po uradnih podatkih se je naša produkcija premoga v oktobru letošnjega leta znatno dvignila, kar je deloma posledica tekoče pri uvozu inozemskega premoga. Ze v septembru je celotna produkcija premoga v naši državi dosegla 517.744 ton. v oktobru pa se je povzpela na 568.182 ton, nasproti 547.708 tonov v lanskem oktobru, 465.369 tonov v predlanskem oktobru in 464.896 tonov v oktobru 1936. Nasproti istemu mesecu lanskega leta znaša torej povečanje produkcije 3.7%, nasproti predlanskemu oktobru pa 22% (t. j. preko 100.000 ton).

Tudi ostala rudarska produkcija je v oktobru narasla le produkcija bauxita je bila manjša zaradi izvoznih težkoč. Produkcija bakrene rude se je dvignila na 82.422 ton (lani 77.497, predl. 53.450), produkcija svinčeno-cinkove rude pa je znašala 71.785 ton (lani 71.383, predl. 67.584). Železne rude smo nakopali 52.316 ton (lani 48.616), kromove rude 4451 ton (lani 4089), in antimonove rude 1579 ton (1938).

Kakor rečeno je običajno nazadovala produkcija bauxita, ki je padla na 18.732 ton (lani 40.035), manjša pa je bila tudi produkcija pirita, ki je znašala 11.369 ton (15.104). V zadnjem času smo pričeli prihajati pridobivati tudi mangrove rude; te smo pridobili v oktobru 853 ton (lani 260).

Produkcija nafte se še vedno drži v razmeroma malnem obsegu, saj smo v oktobru pridobili le 91 ton nafte nasproti 90 tonam v lanskem oktobru in 36 tonam v predlanskem oktobru. Naflo pa narasla produkcija zemeljskega plina, ki se je v tem mesecu že povzpela na 236.000 kub. m nasproti 222.000, 176.000 in 154.000 kub. m v istem mesecu prejšnjih treh let.

V nasprotju z rudarsko produkcijo je v oktobru topilniška produkcija nekoliko zasedajala, kar je očitno pripisati težkočam pri dobavi inozemskega črnega premoga in koksa. Surovega železa smo pridobili le 3860 ton (lani 4327), surovega bakra 3064 ton (lani 4037); povečala se je produkcija svinca na 1259 ton (lani 972), cinka pa smo pridobili 415 ton (417) in antimona 160 ton (106).

Gospodarske vesti

— Organizacija direktije za zunanjo trgovino. Iz Beograda poročajo, da je ministrski svet sprejel in odobril uredbu o ustanovitvi direktije za zunanjo trgovino. Proti ustanovitvi take direktije se je v zadnjem času v hrvatskih gospodarskih krogih pojavil odpor, češ, da bi to pomenilo centralizacijo trgovine z inozemstvom. Zato so bila ob koncu prejšnjega tedna dana hrvatskim gospodarskim organizacijam še pojasnila, iz katerih sledi, da ima ustanovitev direktije le namen, združiti vse ustanove, ki že sedaj dirigirajo zunanjo trgovino, v eno samo ustanovo, kjer se bo doleko koordiniralo. Prepričati je treba dosedanja prakso, po kateri je ena ustanova vodila svojo politiko mimo interesov druge ustanove. Nadalje pravi pojasnilo, da je po uredbi o banovini Hrvatski zunanja trgovina skupna državna zadeva in bodo pri vodstvu zunanje trgovine sodelovali tudi predstavniki banovine Hrvatske po delegatih banske oblasti. Predvideno je tudi, da se ustanovi poseben organ te direktije za Hrvatsko s sedežem v Zagrebu, tako da bi se izvedla decentralizacija posvoda tam, kjer je mogoča. V zunanji trgovini pa bo Hrvatska dobila oni delež, ki ji pripada po gospodarski moči.

— Omejitve motornega prometa tudi v banovini Hrvatski. Ban dr. Subašić je včeraj izdal uredbu o omejitvi uporabe tekočega goriva za promet z motornimi vozili. Kakor v ostali državi je sedaj tudi v banovini Hrvatski od sobote ob 14. do ponedeljka ob 8. zjutraj prepovedana uporaba vseh zasebnih potniških avtomobilov in motociklov. Od prepovedi so izzeti avtobusi, avtotaksiji, avtomobili zdravnikov, veterinarjev in osebe v sanitetni službi pri izvrševanju njihovega poklica. motorna vozila prostovoljnih gasilcev, avtomobili tujih diplomatskih predstavnikov in avtomobili državnih in samoparnih ustanov in službeni uporabi. Ta prepoved se ne tiče motornih vozil, ki ne rabijo za pogon nafte in njenih derivatov, ampak kaka druga pogonska sredstva, kakor ogelje, metan itd.

— Prijava motornih vozil zaradi omejitve prometa. Po uredbi o omejitvi prometa z motornimi vozili na tekoče gorivo morajo vsi lastniki vozil na pogon s tekočim gorivom (motociklov, osebnih in tovornih avtomobilov, avtobusov, motornih čolnov, plovnih objektov itd.) predložiti oblasti, kjer je njihovo vozilo registrirano, najdalje do 14. t. m. pravilno izpolnjene prijave v dveh izvodih za vsako vozilo. Prav tako morajo tudi lastniki motorjev na pogon s tekočim gorivom, ki jih uporabljajo za pogon industrijskih, rokodelskih ali drugih naprav, predložiti take prijave do 29. t. m. prvostopnemu oblasti za vsak motor v dveh izvodih. Predpisane tiskovine določajo, da se morajo registrirati tudi pri uradih, kjer je vozilo registrirano, in sicer v tigar okoliših je motor v obratu. Lastniki motornih vozil in motorjev na tekoče gorivo, ki predložijo nepopolne prijave ali nepravilno izpolnjene prijave ne bodo mogli dobiti tekočega goriva za njihov pogon ob prehodu na sistem dobave na karte.

— Vprašanje nostrifikacije Blairvih in drugih dolarških obveznic. Ponovno smo že poročali o vprašanju nostrifikacije Blairvih obveznic, ter obveznic seligmanovskega in stabilizacijskega posojila. Navedli smo

tudi, da zahtevajo imetniki nenostificiranih obveznic, naj se popravijo krivice, ki so jim bile prizadejane z neenakim postopanjem prejšnjega režima ob priliki nostrifikacije. Sedaj poroča zagrebski »Jugoslovenski Lloyd«, da so na pristojnih mestih že predloženi konkretni predlogi in se mora s tem vprašanjem še baviti; le ministrski svet. Glede na okolnost, da se trenutno vodi pogajanja s francosko delegacijo zaradi ureditve anuitetne službe francoskih imetnikov naših obveznic in da so bila pogajanja z nemško delegacijo zaradi predložitve bosanskih oziroma srbskih posojil hitro zaključena, je pričakovati, da bo tudi vprašanje nenostificiranih dolarških posojil naših državljanov pravično urejeno.

— Osrednja zveza hrvatskih kmetijskih združenj je dobila pri Poštni hranilnici posojilo v višini 24 milijonov din. Zveza bo za to posojilo zastavila obveznice za likvidacijo agrarne reforme v severnih krajih in obveznice za likvidacijo kmečkih dolgov. Posojilo se bo odplačalo, kadar bodo te obveznice amortizirane.

— Uradni tečaji za december. Finančni minister je zaradi pravilne odmere tako po taksem zakonu določil za december naslednje uradne tečaje: 1 napoleon 350 din, 1 zlata turška lira 398.30, 1 angleški funt 215, 1 ameriški dolar 55, 1 kanadski dolar 54.80, 1 nemška marka 14.30, 1 belga 9.15, 1 madžarska penga 8.70, 1 brazilski miliraj 2.85, 1 egipski funt 216, 1 palestinski funt 215, 1 urugvajski pezos 18.60, 1 argentinski pezos 12.40, 1 čilski pezos 1.25, 1 turška papirnata lira 34, 100 francoskih frankov 122.30, 100 švicarskih frankov 1230, 100 italijanskih lir 228.80, 100 holandskih guldinarjev 2918, 100 bolgarskih levov 45.50, 100 rumunskih lejev 30, 100 danskih kron 1100, 100 švedskih kron 1265, 100 norveških kron 1240, 100 španskih pezet 400, 100 grških drahem 40, 100 čeških kron 150.50, 100 finskih mark 107, 100 letonskih latov 735, 100 perzijskih ljalov 100.

Borze

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno 14.30. Grški boni so se v Zagrebu trgovali po 36.75, v Beogradu pa po 36.64. Tečaji na svobodnem deviznem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebskem efektivnem tržišču je vojna škoda pri slabši tendenci notirala 435 — 440 (v Beogradu je bil promet po 434 — 434.50). Zaključki pa so bili zabeleženi v 4% agrarnih obveznicah po 53 m v 7% Blairu posojilu po 89.50 (v Beogradu prav tako po 89.50).

Devize

Ljubljana, Oficielni tečaji: London 172.40 — 175.60, Pariz 97.40 — 99.70, New York 4425 — 4485, Curih 995 — 1005, Amsterdam 2348 — 2388, Bruselj 731 — 743. Tečaji na svobodnem trgu: London 212.97 — 216.17, Pariz 120.37 — 122.67, New York 5480 — 5520, Curih 1228.18 — 1238.18, Amsterdam 2899.93 — 2937.93, Bruselj 902.85 — 914.85.

Curih, Beograd 10, Pariz 9.8550, London 17.41, New York 446, Bruselj 73.70, Milan 22.50, Amsterdam 236.70, Berlin 178.62, Stockholm 106.25, Oslo 101.30, København 86.10, Sofija 5.40, Budimpešta 80, Atene 3.40, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.40.

Effekti

Zagre. Državne vrednote: Vojna škoda 435 — 440, 4% agrarne 53 — 54 (53), 6% dalm. agrarne 72.50 bl., 6% šumske 75 bl., 7% invest. 97 — 99, 7% stabiliz. 94 bl., 7% Blair 89.50 — 90.50 (89.50), 8% Blair 95 — 96; delnice: Narodna banka 7100, PAB 200 den., Trboveljska 235—240 Gutman 48 — 55, Sečerača Osljek 110 den., Oslječka ljevaonica 150 den.

Beograd, Vojna škoda 434 — 434.50 (434 — 434.50), 6% begluške 78 — 78.50 (78.75), 6% dalm. agrarne 71.50 — 72, 7% Seligman 99 den. (99.50), 7% Blair 89.50 den (89.50), 8% Blair 93.50 den Narodna banka 7400 den., PAB 199 den.

Blagovna tržišča

Zito

Chicago, 4. decembra. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 93.25, za maj 89.75, za julij 86.625; kornuza: za dec. 52.75, za maj 54.50, za julij 54.625.

Novosadska blagovna borza (4. t. m.). Tendence mirna. Pšenica: baška okol Novi Sad 186 — 188; gor. b. 185 — 187; srem. 182 — 184; slavonska 183 — 185; ladja Tisa 190 — 192; rž: baška 142 — 144. Oves: baški, sremški in slavonski 148 — 150. Jecmen: baški in sremski 64/65 kg 160 — 165. Kornuza: baška 138 — 140; banatska 135 — 137; nova par. Indija 111 — 113. Moka: baška in banatska »0g« 220 — 230; »2« 260 — 270; »3« 240 — 250; »6« 230 — 240; »7« 190 — 200; »8« 125 — 135. Fižol: baški sremski bel, brez vreč 372.50 — 377.50. Otrubi: baški in sremski 117.50 — 120.

Odgovor ministra dr. Laze Markovića

Objavili smo izvleček iz izjave šefa Narodne radikalne stranke g. Aco Stanojevića o njegovem razmerju do ministra pravde dr. Lazarja Markovića. V tej izjavi je odklonil Aca Stanojević vsako zvezo z akcijo dr. Markovića za zbiranje radikalov in ugotovil, da je dr. Marković kršil disciplino stranke in izstopil iz nje.

Nedeljski »Politika« je prinesla sedaj odgovor ministra dr. Markovića. Minister pravi najprej, da ne bo objavil svojih pism in razgovorov z Aco Stanojevićem, dokler ne bo ugotovljeno, ali je »Politika« res doslovno objavila izjave g. Stanojevića ali je to storila z njegovo odobritvijo. Nato nadaljuje:

»Zaradi javnosti pa moram ugotoviti že sedaj, da mi je g. Stanojević pri razgovorih v Beogradu in Knjaževcu ponovno izjavil, da ni zahteval od glavnega odbora Narodno radikalne stranke naj razpravi o mojem vstopu v vlado. Dejal mi je tudi, da ni odobril tozadevnih sklepov glavnega odbora in da jih tudi še sedaj ne odobrava. Naglasil mi je, da ni pri sporazumu s Hrvati, pač pa da bo delal na to, da se bo sporazum pravilno izvajal. Odkločno moram odklanjati pripombo vašega (Politikinega) dopisnika, da sem kršil pravila stranke, ker je vsem znano, da se ravno sklicujem na pravila stranke v borbi proti nekaterim beograjskim gospodom, ki si domišljajo, da sem oni predstavljajo stranko in določajo smer njene politike. Skliceval sem se tudi na pravila stranke, ko sem že ponovno zahteval sklicanje se-

je širšega glavnega odbora, da bi se odločil o nadaljnji politiki in taktiki stranke. Gospodje iz glavnega odbora pa dosledno odklanjajo to moje zahtevo in s tem kršijo pravila stranke. Zato je namenjen upor g. Stanojevića zaradi kršenja pravil njim, ne pa meni.

Prav tako moram zavrniti trditve, da sem zapustil Narodno radikalno stranko in se izneveril njeni politiki. Resnica je ravno nasprotna, da sem ostal na terenu radikalne politike in da se trudim na vso moč zbrati vse radikale, ki naj bi potem vsi skupaj podprli politiko narodnega sporazuma kakor jo izvaja vlada gg. Cvekovića in dr. Mačka. To je politika, ki povsem odgovarja programu Narodno radikalne stranke in ki jo bom nadalje vodil brez ozira na vse intrige in spletke ter na vsa netočna poročila, ki jih pošilja g. Stanojević. Ako so se tej pravi radikalni politiki odrekli glavni odbor in morda tudi g. Aca Stanojević, cesar sicer ne morem verjeti, potem jo bom nadaljeval jaz s svojimi prijatelji, pri čemer bom užival sigurno podporo vseh dobrih mislečih radikalov širom cele države.

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

Uradni počitek avtomobilov

Bencinska zapora je vzbudila razne komentarje, le pešci in kolesarji so prišli na svoj račun

Ljubljana, 4. decembra. Uredba o prepovedi prometa z motornimi vozili v zasebni uporabi je vzbudila mnogo živahnega razpravljanja, še preden je izšla. V soboto je policijska uprava v »Slovenskem Narodu« in po ljubljanskem radiu objavila kratko odredbo, s katero je bil od sobote ob 14. do danes ob 8. uravljene vse zasebne avtomobilski promet. Med lastniki avtomobilov in motociklov je ta način obveščanja naletel na razne komentarje, a večini se je vsakega zdelo, da bi mogla policajna oblast, ki od lastnikov motornih vozil po črki zakona smerni sproti izterjuje predpisane takse, poskrbeti tudi za to, da bi bili avtomobilisti in motociklisti o pravem času opozorjeni, kdaj tako važna odredba stopi v veljavo.

Dejstvo je, da je odredba o prepovedi zatekla številne vozače šele na poti. V teku sobotnega popoldneva so mnogi avtomobil in motocikl pasirali Ljubljano in občinstvo je bilo priča neveselih srečanj, ko so stražniki na križiščih ustavljali vozila in jih jemali na zapisnik, zakaj prekršek uredbe nikakor ni od muh: vsak prestopke velja 5000 din globe in 30 dni zapora. Morda je bila iz razlogov štednje pogonskega materiala upravičena prepoved vožnje v luksuzne, recimo magari, izletniške namene. A lahko si predstavljamo, kako težak udarec pomeni ta prepoved za poslovnega človeka, ki je navezan na redna potovanja po določenih okoliših, pa mora sredi delovnega dne iznenada prekiniti svojo pot in poldrug dan čakati križem

rok, da se mu pot spet odpre, ali pa naj tvega nekaj litrov bencina te dragocene tekočine, da prevozi o pravem času bog ve koliko kilometrov in doma prebije predpisani weekend. A kar se tiče takozvanih luksuznih, izletniških voženj, ne bo škoda v resnici nič manjša. Tujskoprometna središča bodo zimске dneve ostajala ravno brez petičnih gostov, beli opojnosti se obetajo črni dnevi.

Sicer se pa ne da reči, da je ves narod enako občutil grenkobo bencinske zapore. Dva človeka sta to nedeljo v velikih meri prišla na svoj račun: pešec in biciklist. V mestu se je na Miklavžovo nedeljo natriko toliko sveta od blizu in od daleč, da bi bilo po ulicah in cestah skoraj premalo prostora, če bi tudi avtomobili hupali med valujočo množico. Tisoči kolesarjev, ki so pihali na kraje ali daljše izlete, so se zvečer vračali židane volje, ker se svoj živ dan niso doživeli tako mirne, varne ceste. A da ne pozabimo ljubiteljev dobrega spanca — zlasti ljudje po hlačah ob prometnejših cestah radi tožijo nad ropotom, ki ga v nedeljskih večerih povzročajo avtomobili tja do zjutranjih ur.

Da po svojih skromnih močeh nadomestijo izostanek avtomobilov, so ljubljanski starine — fjakarji prignali svoje vprege na plan, a kakor je bilo videti, Ljubljanci prvo nedeljo še niso kazali kaj prida smisla za povratek v staro romantiko, ki jo zmeda modernih dni kliče nazaj v življenje. Fjakarji pa vendar upajo, da bo že prihodnja nedeljo malo boljše.

Poročila naše II. izdaje:

Sovjeti groze Fincem z uničenjem Helsinkov

Pariz, 4. dec. p. Iz Helsinkov so zvečer prispela poročila, da so se danes popoldne neposredno po odhodu nemškega parnika »Donau«, ki je odšel pri nemški naseljenosti, pojavila nad mestom sovjetska letala. Niso pa metala bomb, marveč letake, podpisane od zunanega komisarja Molotova. V njih poziva Molotov finsko vlado, naj takoj izroči vso oblast sovjeto, ker bo v nasprotju primeru prišlo nad Helsinke 800 sovjetskih bombnikov, ki bodo mesto tako dolgo bombardirali, dokler ne bo popolnoma razdejano.

„Narodna finska vlada“ v Terikiju

Moskva, 4. dec. A.A. (Havas.) Po radiu je bila objavljena vest, da je Molotov tukajšnjemu švedskemu poslaniku, ko mu je ta sporočil željo finske vlade po obnovi pogajanj, odgovoril, da sovjetska vlada prizna samo ono finsko vlado, s katero je sklenila pakt o prijateljstvu in nenapadnosti.

Helsinki, 4. dec. A.A. Finska vlada ima vsak dan sejo v Helsinkih. Danes je bil po radiu objavljen pakt, ki so ga Sovjeti sklenili s »narodno finsko vlado«. V zvezi s tem izražajo finski krogi mnenje, da ta finska vlada predstavlja samo komuniste, ki so že pred 20 leti zapustili Finsko. Kar se tiče sedeža te vlade, ki je v Terikiju, naglašajo, da je finsko prebivalstvo že pred enim mesecem zapustilo ta kraj, v katerem so ostali samo kolesarski vojaški oddelki, ki so se umaknili takoj, ko so prihajale sovjetske čete. Tisk naglašuje, da se predsednik nelegalne vlade Kuusinen zelo moti, če misli, da je finski narod tako naiven, da bi verjel moskovskim obljubam. Finski narod ne pričakuje, da bi mu svobodo prinesli oni, ki sedaj bombardirajo nezaščitena mesta, žene in otroke. Prevlitanje krvi se lahko ustavi samo z enakopravnimi pogajanj. Ako to ni mogoče, se bo finski narod za svojo neodvisnost in svobodo boril do konca.

1500 sovjetskih vojakov zajetih

Helsinki, 4. dec. s. (Reuter.) Uradno javljajo, da so finske čete v bojih severno od Ladoškega jezera zajele danes 1500 sovjetskih vojakov.

Tudi sicer prevladuje v finskih vojaških krogih optimizem glede vojaškega položaja Finske. Po njihovem mnenju so večje vojaške operacije možne samo na Karelski cini, ki je ozka in daje priliko za primeroma lahko obrambo. Povsod drugod je možna samo četniška vojna.

Odhod diplomatov iz finske prestolnice

Helsinki, 4. dec. br. Finsko glavno mesto so zapustila še skoraj vsa diplomatska zastopstva tujih držav. V Helsinkih je ostalo le še angleško poslanstvo. Nameščenci ostalih poslanstev so se že vsi umaknili iz Helsinkov v njegovo okolico.

V kratkem odpotuje v Stockholm novi diplomatski pooblaščenec finske vlade in bivši zunanji minister Erkkö.

Iz Stockholma poročajo, da je doslej pribežalo na švedsko že nad 10.000 beguncev iz severne Finske.

Italija na straži

Rim, 4. dec. o. (United Press). V službenih fašističnih krogih govore, da bo Italija intervenirala, če bo Sovjetska Rusija skušala ponoviti svojo baltsko politiko tudi na Balkanu. Turinska »Stampa«, ki skuša raztolmačiti pasivno nemško držanje glede na sovjetski napad na Finsko, objavlja vest iz Berna, da sta se Nemčija in Rusija že sporazumeli, kako si bosta razdelili Rumunijo.

Sestanek zastopnikov severnih držav

Pariz, 4. dec. p. »Matine« poroča iz Talina, da se bodo 7. t. m. sestali tamkaj zastopniki severnih držav.

Predlog za izključitev Rusije iz DN

Zeneva, 4. dec. p. Argentina je poslala tajništvo Društva narodov zahtevo, naj se Sovjetska Rusija takoj izključi iz članstva, ker je z napadom na Finsko prekršila osnovne določbe pakta Društva narodov.

Bolgarija se še ni odrekla reviziji mej

Sofija, 4. dec. br. Ministrski predsednik dr. Kjoseljanov je dal danes tujim novinarjem zanimive izjave o bolgarski zunanji politiki, iz katerih je razvidno, da se Bolgarija še ni povsem odrekla svojim revizionističnim težnjam, čeprav jih namerava realizirati na miroljuben način.

Izvidnica na kolesih

V sedanjem konfliktu med Rusijo in Finsko so se izkazali zelo uporabne in hitre izvidniški oddelki finske vojske na kolesih

Karelija in Karelci

Zemlja, prebivalci, gospodarstvo in folklor

Velik del sedanjih bojev med Rusijo in Finsko se odigrava trenutno na karelskem ozemlju. Ta obsejna dežela je pri nas tako malo znana, da pač ne bo odveč, če seznanimo naše čitatelje z nekaterimi bistvenimi podatki o Kareliji in njenih prebivalcih.

Sovjetsko-finska meja gre po ozemlju Karelije, domovine Karelcev. Ozemlje meri v dolžino kakšnih 660 km v smeri od vzhoda proti zapadu in njegova širina znaša od 100 do 400 km. Geološki sestav tega ozemlja sliči v marsičem sestavu Finske in Švedske. To je pokrajina, kjer se vrste jezera, gozdovi in kameniti predeli. Viskih gora tukaj ni in zaradi mraza niso ti kraji niti najmanj primerni za kmetijstvo. Doline pa so rodovitne. Živinoreja je precej dobro razvita in konji iz Karelije veljajo za najboljše konje na Finskem.

Ta pokrajina je tudi bogata na zemskih zakladih in daje železno rudo, baker, svinec ter glino za porcelan. Močno je razvita tudi industrija kamna. Tod okoli lo-mijo granit in marmor in bivša ruska prestolnica Petrograd, današnji Leningrad, je tlakovana z granitom iz karelskih kamnolomov. Iz tega kamna je zgrajeno tudi nabrežje ob Nevi in mnogo leningrajskih kanalov.

V finskem predelu Karelije je nekaj večjih mest: Viipuri (Viborg), Sartavala (Serdobolj), Keksholm itd. V ruskem delu Karelije leži znani Petrozavodsk ter pristanišče Kemijoki na Belem morju.

Ruski del Karelije je pripadal Olonecki guberniji. Po revoluciji se je Karelija osamosvojila. Postala je avtonomna ljudovlada v sestavi Sovjetske unije. Na Finskem živi približno milijon Karelcev, v Rusiji pa četrt milijona, toda še ti so razdeljeni, kajti blizu 125.000 jih živi v Tverski oblasti, kamor so se ljudje umaknili za časa vojne med Rusijo in Švedsko. Karelci se počasi rusificirajo. Asimilacija s pomočjo zakonskih zvez je skoro nemogoča. Pri tem ljudstvu vlada namreč s strani moških velik despotizem, ki se uveljavlja v rodbinskem in družinskem življenju. Karelci se tudi slabo hranijo.

Rusi so se poslužili v svojem delu Karelije posebne taktike, začeli so ondi naseljevati svoj življenjski prostor v industrijskih krajih. Tako živi zdaj v sovjetskem delu Karelije že nad 400.000 prebivalcev. Karelci so povsod v manjšini. Tvorijo namreč komaj tretjino celokupnega prebivalstva, ki jih ruski življenjski in boljši preplavlja. Karelce loči od Fincev predvsem vera; slednji so evangeličarji, dotim so Karelci pravoslavni.

Ko je bil Petrograd proglašen za prestolnico Rusije, je začela osrednja in južna Karelija gospodarsko procvitati. Tudi trgovina se je dobro razvijala. V 19. stoletju sta bila v Kareliji donosna samo gozdar-

stvo in ribolov. Pozneje se je razvilo tudi rudarstvo.

Oktoberska revolucija je dala Kareliji nov obraz, toda šele oktobra 1920. je bila med Rusijo in Finsko podpisana pogodba o novi meji med obema državama. Pozneje se je prebivalstvo uprlo. Rdeča vojska pa je napravila red in od l. 1922. se mir ni več kalil.

Karelija je v folklornem pogledu bogata zemlja. Tam je vznikla »Kalevala«, fin-ski narodni ep, duhovna svojina Fincev in Estoncev. V tej pesnitvi je mnogo junaštva in vojaškega duha. V bistvu obravnava boj človeka z naravo. Glavni junaki pesnitve so: Vajnemonen, tvorec narodnega instrumenta kantele, kovač Ilmarinen, čarovnik Lemminkäinen in narodni junak Pohjola. »Kalevala« je prevedena v mnoge kulturne jezike, deloma že tudi v slovenščino.

Karelci živijo čisto svojevrstno življenje po načelih, ki se jim zde pravilna. Tako jih n. pr. ni mogoče navaditi, da bi se držali gotovih predpisov pri zidanju hiš. Vsakdo zida hišo tako, da ima okna obrnjena na jug, ne glede na ulico ali cesto. Tako se na prvi pogled zdi, da je to ljudstvo zmešano, v resnici pa je le prevdarno.

Strojnica v snegu

Vojaki rdeče vojske z mitraljezo v sneženih plaščih

Sodoben letalski spopad

Angleški listi poročajo o dramatičnem spopadu nekega nemškega letala s tremi britskimi letali nad Francijo. Angleži so nemškemu letalu kmalu po pričetku bitke uničili enega izmed obeh motorjev. Dva izmed nemških letalcev sta takoj odskočila s padali, med tem je pilot markiral popolno nesposobnost svojega letala za boj in se je sam delal mrtvega ali vsaj težko ranjenega. Ko je eden izmed angleških strojev, ki je opazoval Nemca iz neposredne bližine, zletel mimo, je ta nenadno začel streljati na Angleža in ga sestrelil. Šele potem se je spustil na tla in se vdal.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da se nahajajo v Pečengu na finskem skem ozemlju izdatni rudniki niklja, ki so poleg nahajališč v Kanadi in Koledoniji največji rudniki niklja na svetu. Rudniki v Pečengu so last skupine »International Nicle Company of Canada« in jih vodi kanadski inženjerji;

da je šef generalnega štaba finske vojske general Oesch švicarskega porekla; da je sv. Barbara zaščitnica rudarjev, ki praznujejo nje god 4. decembra, tudi zaščitnica topničarjev;

da so Angleži dovršili propagandni film za svoje letalstvo. Predvajajo ga pod naslovom »Levu rasejo krila«;

da je stacioniranih v Litvi deset tisoč ruskih vojakov v štirih garnizijah; da imajo v vseh večjih garnizijskih mestih Nemčije tečaje holandskega jezika; da je francoska vlada sprejela sklep o posebnem obdavljenju vseh, ki iz kakršne-ke koli vzroka ne služijo pri vojaki;

da je finska vlada ukazala ugasiti svetilnike, ki rabijo ladjam pri plovbi v pristanišče Viborg;

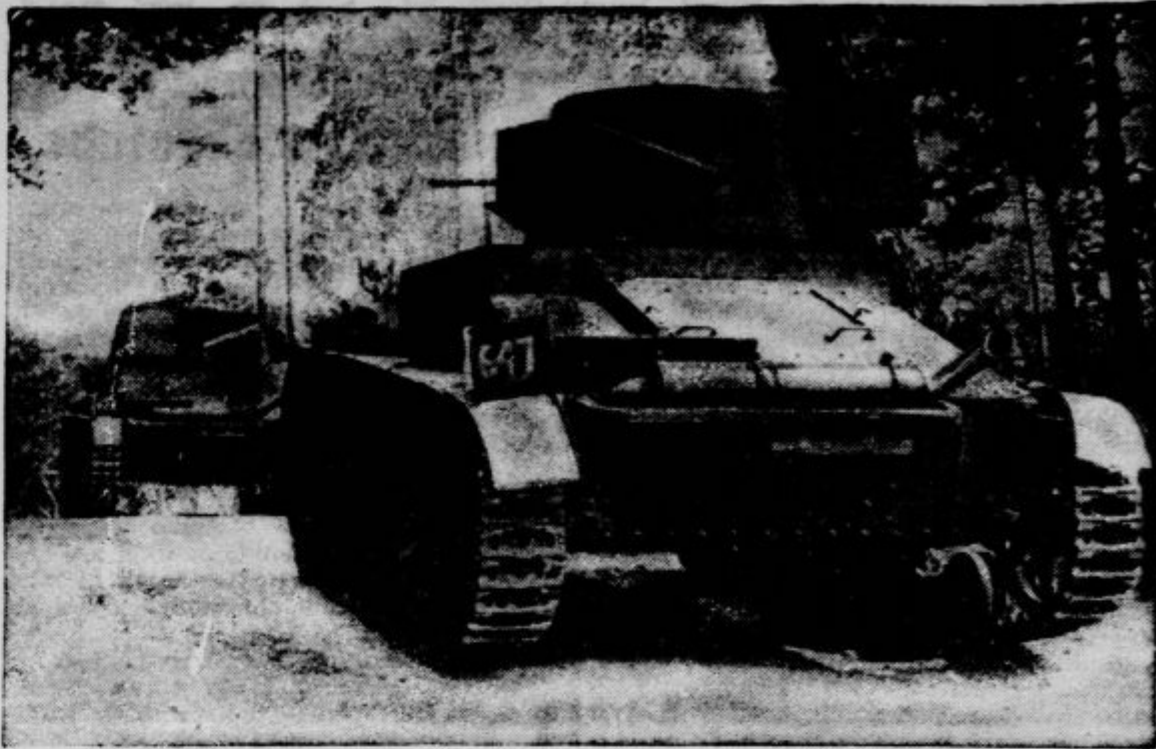
da je bila žena ruskega komisarja Molotova, doslej komisarka za ribarstvo, postavljena na razpoložanje.

Na opazovališču

Oficir rdeče vojske opazuje potek operacij

Tank finske vojske

Tudi finska armada razpolaga s tanki, vendar se zdi to orožje v pogozdovnem svetu neokretno

Finska ob Ledenem morju

Kakšen pomen ima za Finsko pas ob reki Pečengo

Ena izmed sovjetskih zahtev nasproti Finski se tiče ozemlja ob Severnem Ledenem morju, ki ga je Rusija l. 1920. odstopila Finski. Ena izmed prvih vesti v sedanjem spopadu pa je poročala, da so boljševiki zasedli finski del tako zvanega Ribiškega polotoka, Ribičja. Ne gre pa samo za ta polotok, temveč za dosti večje ozemlje, za katero sta se stoletja borili Rusija, Norveška in Švedska, ki je do l. 1809. vladala nad Finsko. V jeziku moderne politične geografije bi to ozemlje označili lahko za koridor.

Finci imenujejo to sporno ozemlje po reki Pečengi, ali kakor oni pravijo Petsami, ki se po sredi koridorja pretaka proti Ledenemu morju. Ozemlje v gospodarskem oziru ni čisto brez pomena, saj smo slišali, da so na njem rudniki nikla. Dosti je tudi vodne sile za proizvodnjo električne-ga toka. Še važnejše pa je dejstvo, da je zaradi Zalivskega toka na tem kraju globoko pristanišče, ki pozimi ne zaledeni in ki omogoča mimo Severnega rta zvezo z Atlantskim oceanom. To prednost uživa tudi znano sovjetsko pristanišče Murmansk, ki leži malo bolj na vzhodu v zaščitni globoko v celino zajedenega fjorda. Za Rusijo samo ponovna vrnitev tega ozemlja ne bi pomenila dosti, saj ima do-

volj nadomestila zanj, tem težje pa bi zadelo Finsko, ki njena vzhodnomorska pristanišča pozimi zmrznejo in so tudi v morebitnem spopadu v Baltskem morju izpostavljena sovražnim napadom, kakor se je pokazalo baš v zadnjih dneh.

Vas Länhamari, ki leži ob izlivu reke Pečenge, se je pod finsko upravo zelo razmahnila. Tu natovarjajo pred vsem les, a tudi posušene ribe, ki jih prevzemajo večji del italijanski parniki. Drugače je ob divji strmi obali tega ozemlja le še nekoliko ribiških vasí. V notranjosti je važnejša vas, ki se imenuje po obeh ruskih svetnikih Borisu in Glebu. Tu je ruski svetnik Trifon v 15. stol. postavil cerkveno za nomadizirajoče Laponce, danes stoji tam velika pravoslavna cerkev. V bližini je še norveško obalno mesto Kirkenes.

Prebivalstvo je v notranjosti deželice skoraj izključno laponsko. Bavi se z re-jo severnih jelenov. Po l. 1920. pa se je priselilo mnogo Fincev, zlasti na obali ter v Jäniskoskiju, kjer je pomembna električna centrala in kjer se je naselilo kakšnih 11.000 ljudi. V bližini te naselbine so rudniki nikla, v rekah izpirajo tudi zlato in del prebivalcev se bavi s prodajo kožu-hvine.

Živi šah v Curihu

Saniteta pobira grenadirje, kraljeve korake spremljajo fanfare

V Curihu so priredili v soboto zanimivo šahovsko igro. Odigrala sta jo najboljša šahovska šahista Grob in Johner, in sicer na »šahovnici«, ki je merila 25 m v kvadrat, torej 625 kvadratnih metrov.

Figure so bile žive, in sicer so jih predstavljali člani curiškega dramskega društva in nekega plesnega študija. Ti sodelavci so nosili lepe rokokojske kostume, pričrni s kraljem, ki ga je spremljal dvorni norec, do kmetov, ki so se borili kot lepi grenadirji. Štirje po 3 m visoki stolpi, ki so jih stražili vojaki, so branili vogale ogromne šahovnice, a štirje majhni ponjili, dva bela in dva črna, so izvrševali svoje šegave skoke. Figure so se gibale po polju v obliki srednjeveške igre in po navedah obeh mojstrov.

Vsaka poteza je trajala okrog 40 do 50 sekund, tako da je bilo vse stalno v gibanju. Ko je padel kakšen grenadir, je prihitela saniteta, da ga odnese. Klicarji so nakazovali vsaki figuri njeno mesto. Kadar je stopil kralj naprej, so se oglasile

fanfare, a če je bil v nevarnosti, so zaropotali bobni. Ze sam pohod figur v zatem-nemem prostoru, v plapolajoči svetlobi plamenic in ob grmenju bobnov, je bil številnem občinstvu v velik užitek.

A NEKDOTA

Ermete Zacconi, veliki italijanski tragedijar, pripoveduje svojim prijateljem rad zgodbo iz davnih let, ko je kot mlad, reven mladenič potoval iz kraja v kraj, da bi nastopal v svojih najljubših vlogah, zlasti kot Romeo. Nekega dne je pešalil po deželni cesti, ko je pripeljal za njim voznik, ga sočutno pogledal in dejal: »Ali si ti Romeo?«

»Sem,« je odgovoril utrujeni pešec. »Potem sedi na voz, da te bo Julija prej mogla objeti,« je rekel voznik.

VSAK DAN ENA

»Jaz vas bom že naučil, kako se dvori moji hčeri!«

»Kaj res hočete to? Če se vam stvar posreči, vam bom neskončno hvaležen. Dosej namreč s svojo spretnostjo nisem niti najmanj uspel.«

(Politikene)

Za klobukom v smrt

V Kromerizu je veter 20letni služkinji Luisi Scheidererjevi odnesel klobuk. Ko je stekla za njim, ji je na vlažni cesti spodrsnilo. Padla je in preden se je mogla dvigniti, jo je povozil neki avto ter tako težko poškodoval, da je med potjo v bolnišnico umrla.

Novo cepivo zoper grižo

Berlinskemu profesorju dr. Priggeju je baje uspelo izdelati novo cepivo zoper grižo. Proti tej bolezni, ki nastopa vedno znova epidemično, doslej niso imeli zanesljivega leka.

Zane Grey

30

Zakon zapada

Roman

»Tedad je stvar seveda precej drugačna, in če vam smem vrniti dober svet za dober svet — pošljite svojo sestro nazaj, od koder je prišla, kajti za takšne frajlice Tontska krajina ni pravi kraj.«

To reki se je priklonil in izginil, Mary pa se je počasi vrnila k šoli. Po vsem Hatfieldovem nastopu se ji je zdelo, da ne more biti tako malo prida kakor njegov sloves, in s svojo zadnjo pripombo je imel docela prav, kajti Georgia res ni bila ustvarjena, da bi živela med temi preprostimi odkritimi ljudmi.

Pri vrodu jo je čakal Enoch.

»Nu, to je bilo hitro opravljeno,« je menil in se nasmehnil, »kakor burja je privihrala nazaj! Ustavil sem jo in ji rekel, da ji bom zdaj kot starejši svak vendarle nekakšen drugi očka in da mora biti zaradi tega prijazna z menoj — veš, kaj mi je odgovorila?«

»Ne morem si misliti.«

»Opekli si boste prste, da bo joj! je pihnila, tako ošabno, da enakega ne pomnim.«

Pri tem se je dobrodušno zasmejal, a Maryji so bile solze dosti bližje od smeha.

Ko sta znova stopila v plesno dvorano, je bila slika izpremenjena. Otroke so bili spravili k po-

čitku — mirno so spali v kotu drug zraven drugega, odrasli pa so se veselili pridobljenega prostora, ki jim je omogočal hitrejši in še bolj razposajeno plesanje.

Nato je prišel odmor, med katerim so gospe in gospodične ponujale obložene kruhke, pogače in torte, ki so jih použivali molče in z veliko naslodo. Mahoma pa je Henry Thurman vnovič zapraskal »tuš« in naznanil:

»Žalostna novica, gospoda moja — skladanec z ledom je zmanjkalo!«

»Nič čudnega,« je hripavo zarenčal Tim Matthews, »Wess Thurman jih je sam vsaj dvajset pojedel.«

»Kakor da ste jih drugi manj,« je ogorčeno vzkliknil Wess, »vsi ste se basali s sladoledom.«

»Nekateri pa še z nevarnejšimi stvarmi,« je Enoch dodal, in vsi so se zasmejali, tako da je bil pripetljaj poravnal.

Maryji se je vobče zdelo, da je nevarnost resnih preprirov za zdaj minila. Čal je sedel pri svojem stricu Gardu, s katerim sta se vneto pogovarjala, in vobče je bilo podoba, da nima oči za ženski spol. Bid Hatfield se je bil povzpela na okensko polico in je imel pred družbo mladih deklet, ki so ga napeto poslušala, očitno zelo zanimivo predavanje. Georgia je bila pravkar sedla pod eno izmed svetilk, kar po Maryjinem trdnem prepričanju gotovo ni bilo naključje, marveč hladen račun.

Tuck Merry je bil videti srečen v izključni posesti gospodične, ki jo je oboževal in ki se ji nihče drug ni več upal približati. Tim Matthews je bil sicer zaripel kakor rak in mračno neobzdranega jezika,

toda njegova pijanost je bila videti dobrodušna. Enkrat je sicer kazalo, kakor da bi hotel razjarjeno poskočiti izza vrat, pri katerih je sedel, a tovariši, ki so ga obdajali, so ga zgrabili in potegnili nazaj.

Ko so pospravili vso jedajočo, je Henry Thurman spet vzel gosli v roke in zaklical:

»Dajte otroci, nikar se ne izgovajajte, da ste trudni — pokažite nam, kdo je vztrajnejši: Adam ali Eva!«

Na vsakem teh plesov so se plesalci in plesalke borili za slavo, kdo bo »spravil drugega pod mi-zo«, in prav nocoj je imelo častihlepje deklet nekaj upanja v uspeh, kajti za cowboji je bil najtežji, najnapornejši teden vsega leta, teden lovljenja čred in izbiranja živali, ki jih je bilo na jesen prodati. Zato so tudi z radostjo pozdravila starčev poziv, fantje se pa niso dali osramotiti, in spet je vse zaplesalo, kakor da gre za življenje in smrt.

Tuck Merry je poprosil Maryjo za čast, da jo sme »nekajkrat zasukati po dvorani,« kakor se je izrazil, in Mary mu ni mogla odbiti, če ni hotela biti nevljudna. K sreči je dolgin kmalu sam opustil brezupne poizkuse, da bi prišel z njo v takt, in jo je smejše se odvedel nazaj na njen prostor. Porabila je to priliko, da je vprašala:

»Ali je res, kar mi je pravil Enoch Thurman, da ste imeli pretep?«

»Tako se zadevica skoraj ne more imenovati, spoštovana gospodična,« je muzej se odvrnil, »samo pest sem nastevil nekaterim cowbojem, da so se zaleteli vanjo. Bila je prava moritev betlehem-

skih otročičev — trije izmed gentlemanov, ki so mi oporekali pravico, da plesam po svojem okusu in s komer mi drago, ležijo še zdaj zunaj v gozdu.«

»A to je strašno!«

»Oh, saj ni tako hudo. Preden bo treba spet na delo, se bodo gotovo ovedeli.«

Z dobrodušnim nasmeškom se je poslovil, Mary pa se je odslej zadovoljevala s tem, da je gledala ples, zlasti ker je postajal čedalje bolj divji in sporov za venec vztrajnosti čedalje bolj ogorčena.

Stari Henry Thurman ni poznal utrujenosti, skoraj nenehoma je goslal in pel po taktu godbe kratke kitice, ki si jih je sam izmisljal in ki so jih skromni poslušalci vsakikrat vriskaje pozdravljali. Najprej se je obrnil k damam:

»Dajte, dekleta, ne pustite, pod mizo jih spravite, s sramoto pokrite! Kronam stvarstva, gospodom raja

Od napora že sapa uhaja.«

Nagnil je glavo na stran, se s prekanjenim nasmehom zahvalil za bučno pohvalo, nekoliko pomislil in spet zapel:

»Čujte fantje, kaj bi vas prosil: Tuck Merry jo je dal že trem po nosu; le glejte, da ne boste vsi tepeni — da ne bo Adam premagan po ženil.«

Okoli treh zjutraj se je bil ples stopnjeval malone do besnosti, a gledalci so bili že utrujeni, skoraj vsi pogovori so bili utihnili, slišati je bilo samo divji topot in drsanje, cviljenje gosli in ropot palic, pri katerih so se cowboji vrstili, da so udarjali plesalcem takt.